

Інформація про публікацію: Кулалаєва Н. В. Готовність учнів професійно-технічних навчальних закладів до проектної діяльності / Н. В. Кулалаєва // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної), присвяченої 25-річчю НАПН України (м. Київ, 29 березня - 13 квітня 2017 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. – К. : ПТНО НАПН України, 2017. – 300 с. С. 148-151.

ГОТОВНІСТЬ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наталя Кулалаєва,

завідувач лабораторії

технологій професійного навчання

Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,

кандидат хімічних наук, доцент

Інтеграція України у Європейський освітній простір вимагає від неї нових підходів до підготовки кваліфікованих робітників. Оскільки такі питання, як їхня мобільність і спроможність до працевлаштування, а також відповідність рівня кваліфікації працівників потребам ринку праці вимагають пильної уваги. До того ж, виникає об'єктивна необхідність розширення професійної компетентності робітників, потребує постійного оновлення з урахуванням потреб підприємств – замовників кадрів і зміст професійно-технічної освіти [1, с. 8]. За таких умов актуальність застосування інноваційних технологій навчання у професійно-технічних навчальних закладах (ПТНЗ), зокрема проектної, – набуває суттєвого значення. Однією з педагогічних умов запровадження проектного навчання у ПТНЗ, безумовно, є формування готовності учнів до проектної діяльності.

Мета нашого дослідження полягала в оцінюванні готовності учнів ПТНЗ до проектної діяльності за визначеними компонентами, а також виявленні напрямів її подальшого формування.

На нашу думку, готовність учнів ПТНЗ до проектної діяльності – це цілісне внутрішнє особистісне утворення, що характеризується їх здатністю до самостійного отримання необхідних знань, індивідуального та групового

виконання пізнавальних, дослідницьких, конструкторських та інших завдань, які завершуються створенням освітніх продуктів. До того ж, ми вважаємо, що структура готовності учнів ПТНЗ до проектної діяльності складається з таких компонентів: мотиваційного (усвідомлення цілей, мотиви проектної діяльності); пізнавального (знання суті проектної діяльності, методів і форм групової взаємодії), практичного (інформаційно-аналітичні, організаційні, комунікативні, технологічні вміння), суб'єктного (рефлексивні здібності, емпатія).

Для оцінювання готовності учнів ПТНЗ до проектної діяльності за визначеними компонентами, у межах НДР «Методичні засади розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей» співробітниками лабораторії технологій професійного навчання Інституту ПТО НАПН України було проведено опитування учнів ПТНЗ аграрної, будівельної та автотранспортної галузей. З метою охоплення досить значної вибірки досліджуваних інтернет-анкетування здійснювалося за допомогою веб-сервісу Google Forms. Даний сервіс надає можливість розмістити електронну версію анкети, зібрати відповіді респондентів, швидко обробити результати опитування, а також скопіювати відповіді для їх подальшого опрацювання у спеціальних статистичних програмах, зокрема SPSS.

Анкета включала 13 запитань різних видів. Для забезпечення більшої об'єктивності відповідей опитування проводилося анонімно. А для роз'яснення правил анкетування учасникам пропонувалася інструкція. Анкети включали як відкриті, так і закриті запитання, а також їхнє поєднання (у закритих запитаннях пропонувалося вказати також, за бажанням, свій варіант відповіді).

Загалом у дослідженні взяли участь 6612 учнів ПТНЗ усіх областей України. З них – 2245 учнів, що здобувають будівельні професії, 1848 учнів, що здобувають професії, пов'язані з транспортною галуззю, 1099 учнів, що здобувають професії сільськогосподарського профілю.

Розподіл учнів ПТНЗ за компонентами їхньої готовності до проектної

діяльності наведено в табл. 1. Найвищою є мотиваційна готовність учнів до такої діяльності, найнижчою – практична. Отже, учні ПТНЗ зацікавлені проектною діяльністю і мають бажання брати у ній участь. Але вони визнали не достатньо розвиненими особистісні вміння щодо цієї діяльності та виявили потребу у навчанні її здійснювати.

Таблиця 1

Розподіл учнів ПТНЗ за компонентами їхньої готовності до проектної діяльності

Компоненти готовності	Розподіл за рівнями		
	низький	середній	високий
Мотиваційний	11,60 %	25,00 %	63,40 %
Пізнавальний	20,45 %	36,10 %	43,45 %
Практичний	9,20 %	62,00 %	28,00 %
Суб'єктний	13,65 %	53,49 %	32,86 %

Рівні готовності учнів ПТНЗ до проектного навчання розраховувалися як середнє арифметичне рівнів окремих компонентів цієї готовності (рис. 1).

Аналіз отриманих результатів засвідчив, що значна частка опитуваних має високий рівень готовності до проектного навчання (41,93%), та для більшої частки (44,15%) притаманним є середній рівень готовності. Таким чином, можна констатувати необхідність подальшого формування готовності учнів ПТНЗ до проектної діяльності, зокрема, її практичного і суб'єктного компонентів.

Список використаних джерел:

1. Микола Кучинський Модернізація професійно-технічної освіти в контексті розвитку людського капіталу України на період до 2020 року / Микола Кучинський // Професійно-технічна освіта. – №1. – 2017. С. 5-9.